

C-509/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. július 4.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Finanzgericht München (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. június 6.

Felperes:

BMW Bayerische Motorenwerke AG

Alperes:

Hauptzollamt München

[omissis]

Finanzgericht München (müncheni pénzügyi bíróság, Németország)

Végzés

A BMW Bayerische Motorenwerke AG

felperes

[omissis]

és

a Hauptzollamt München (müncheni fővámhivatal, Németország)

alperes

[omissis]

között

vám (előzetes közigazgatási eljárás nélkül indított kereset) tárgyában

folyamatban lévő jogvitában

a Finanzgericht München (müncheni pénzügyi bíróság) tizennegyedik tanácsa

[omissis]

a 2019. június 6-i tárgyalás alapján a következőképpen határozott: **[eredeti 2. o.]**

A. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) elé:

Az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 269., 2013. október 10., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 287., 90. o.; HL 2016. L 267., 2. o.; HL 2018. L 173., 35. o.; a továbbiakban: Unió Vámkódex) 71. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján ki kell-e egészíteni a behozott áru ügyleti értékét az Európai Unió területén végzett munkával előállított, a vevő által ingyenesen az eladó rendelkezésére bocsátott és a behozott vezérlőegységre feltelepített szoftver kifejlesztésének költségeivel, ha azok nem szerepelnek a behozott áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árban?

B. Az eljárást a Bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés tárgyában történő döntéshozataláig felfüggeszti.

[omissis] **[eredeti 3. o.]**

1. A tényállás

A felperes vezérlőegységeket hozott be különböző harmadik országbeli gyártóktól, és az árukat szabad forgalomba bocsátotta. Egy vámellenőrzés során a fővámhivatal megállapította, hogy a felperes ingyenesen szabványos szoftverkomponenseket bocsátott a harmadik országbeli beszállítók rendelkezésére, amelyeket ezek feltelepítettek a behozott vezérlőegységekre. A felperes saját portálján bocsátja rendelkezésre a szoftvert, amelyhez a harmadik országbeli gyártók letöltés útján jutnak hozzá. A szoftvert ezzel megbízott uniós vállalkozások és maga a felperes fejlesztette ki, és az a felperes tulajdonát képezi; a felperesnek nem kellett a szoftverért jogdíjakat és licenccdíjakat fizetnie.

A gépjármű rendszereinek és alkalmazásainak zökkenőmentes kommunikációját biztosítani hivatott szoftver a vezérlőegység által a jármű használata során átveendő különböző műszaki folyamatok végrehajtásához szükséges. A felperessel kötött megállapodások alapján a beszállítóknak működési tesztet kell végezniük a vezérlőegységek leszállítása előtt. A teszt alapján elkészítendő tesztjegyzőkönyvben dokumentálják, hogy a vezérlőegység és a szoftver zökkenőmentesen működik együtt. E beszállítók által elvégzendő működési teszt nélkül nem lenne megállapítható, hogy az esetleges hibák már a leszállításkor is fennálltak-e, vagy csak a szállítás, illetve a szoftver alkalmazása során merültek fel. A harmadik országbeli gyártókkal kötött szerződések teljeskörűen szabályozzák az eljárásmódot, amely nemcsak a behozott egység működőképességét garantálja, hanem a minőségbiztosításnak is részét képezi, és a szavatossági igények biztosítását szolgálja.

A szoftver kifejlesztésének költségeit a vám-árnyilatkozatokban nem tüntették fel a vámértéknél.

A fővámhivatal a vámellenőrzést követően arra az álláspontra jutott, hogy az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja alapján a vámértéket ki kell egészíteni a szoftver kifejlesztésének költségeivel, és a 2018. szeptember 25-i vámmegállapító határozatban összesen 2748,08 euró vámot állapított meg a 2018 januárjában szabad forgalomba bocsátott áruk tekintetében. A felperes előzetes közigazgatási eljárás nélkül keresetet indított e határozattal szemben, amihez a fővámhivatal 2018. október 23-án hozzájárult [omissis].

A felperes véleménye szerint a szóban forgó probléma könnyedén orvosolható lenne, ha igénybe lehetne venni a szoftverhez a passzív feldolgozási vámeljárást. E tekintetben szabályozási hézag áll fenn [eredeti 4. o.] a vámjogban az árunak nem minősülő kiegészítő tételeket illetően.

Az Unió Vámkódex hatályos rendelkezései olyan időből származnak, amelyben feltelepített szoftverek nem vagy csak nagyon ritkán fordultak elő. A felperes ezért elsődlegesen azzal a Bizottság által még a Compaq ügyben (lásd: [omissis] [2006. november 16-i Compaq Computer International Corporation ítélet, C-306/04, EU:C:2006:716], 24. pont) végeredményben képviselt állásponttal ért egyet, hogy az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdésének b) pontját nem lehet alkalmazni, és az abban előírt kiigazítás nem történhet meg.

A felperes azt sem hagyja figyelmen kívül, hogy a Bizottság jogi álláspontjával nem értett egyet a Bíróság az említett ítéletben. A Bíróság mindazonáltal nem döntött arról ezen ítéletben, hogy az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontjának melyik alpontja alapján lehetne kiegészíteni a vámértéket a rendelkezésre bocsátott szoftver kifejlesztésének költségeivel. Ha a szoftver az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontja iv. alpontjának hatálya alá tartozik, akkor a vámérték nem egészíthető ki, mert a szoftvert nem az Unió területén kívül végzett munkával állították elő.

A felperes a fővámhivatal 2018. szeptember 25-i vámmegállapító határozatának megsemmisítését kéri.

A fővámhivatal a kereset elutasítását kéri.

Jóllehet az immateriális termékek az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontja iv. alpontjának hatálya alá tartoznak. Ezekről azonban meg kell különböztetni az olyan immateriális alkatrészek rendelkezésre bocsátását, amelyeket a behozott áru használhatósága érdekében ez utóbbiakba beépítenek, ilyen például a mosógép mosási programja vagy az autó fedélzeti számítógépének szoftvere. Eltérően például a szabadalomtól, a használati vagy a formatervezési mintától, ezen immateriális alkatrészek nem közvetlenül szükségesek az áru előállításához. Jóllehet a szoftvert az Unió területén dolgozták ki, az nem tartozik az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontja iv. alpontjának hatálya alá, mert nem volt szükséges a behozott vezérlőegységek előállításához. [eredeti 5. o.]

Az immateriális termékek a végtermék alkatrészei, mivel ez utóbbiba beépítésre kerülnek, annak működését javítják, vagy akár új funkciót biztosítanak, így nem kis mértékben hozzájárulnak a behozott áru értékéhez. Az is jelentőséggel bír ezért, hogy a szerződő felek milyen áru szállításában állapodtak meg. A vevő által rendelkezésre bocsátott operációs rendszerrel ellátott számítógép e rendszer hiányában nem teljes. Más a helyzet a jelen ügyben, mert a szoftver nem volt szükséges a vezérlőegységek előállításához, a szoftver telepítése vagy törlése ugyanis nem jár a [hardver] megváltozásával. Tehát csak az Uniós Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja szerinti hozzászámítás jön szóba.

[omissis]

2. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés relevanciája

A jogvitában hozandó döntés attól függ, hogy a felperes által a harmadik országból behozott árukért (szoftverrel ellátott vezérlőegységekért) kifizetett árat kell-e ügyleti értéként alapul venni, vagy az Uniós Vámkódex 71. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján a vételárat ki kell egészíteni az Unió területén előállított, harmadik országban feltelepített és a vezérlőegységek eladójának ingyenesen rendelkezésre bocsátott szoftver kifejlesztésének költségeivel is.

3. Az alkalmazandó uniós jog

Az Uniós Vámkódex 70. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Az áru vámértékének elsődleges alapja az ügyleti érték, azaz az áruért az Unió vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő – szükség esetén kiigazított – ár.[”]

Az Uniós Vámkódex 71. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A vámértéknek a 70. cikk alapján történő megállapításakor a behozott áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árat ki kell egészíteni:

a) [...] [eredeti 6. o.]

b) az alábbi áruk és szolgáltatások értékével, megfelelően megosztva, ha azokat közvetlenül vagy közvetve a vevő biztosítja ingyenesen vagy kedvezményesen a behozott áruk előállításával és kivitelre történő eladásával kapcsolatban történő felhasználásra, olyan mértékben, ahogyan ez az érték nem szerepel a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árban:

- i. a behozott áruba beépített anyagok, alkatrészek, részek és hasonló tételek;
- ii. a behozott áru előállításában használt szerszámok, présminták, öntőformák és hasonló tételek;

- iii. a behozott áru előállításánál elhasznált anyagok; és
 - iv. az Unió területén kívül végzett, és a behozott áru előállításához szükséges mérnöki munka, fejlesztés, művészmunka, formatervezés, tervdokumentációk és vázlatok;
- c)–e) [...] [”]

Az Unió Vám[omissis][kódex] 71. cikkének (3) bekezdése értelmében:

[„]A vámérték meghatározásakor a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz való hozzászámítás csak az e cikkben megállapítottak szerint történhet.”

4. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A kérdést előterjesztő bíróság afelé hajlik, hogy a holland és a német kormány, illetve az Egyesült Királyság kormányának azon álláspontjával (lásd: [omissis] [2006. november 16-i Compaq Computer International Corporation ítélet, C-306/04, EU:C:2006:716], 34. pont) értsen egyet, amely szerint a szóban forgó szoftver „mérnöki munkaként” vagy „fejlesztésként” az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontja iv. alpontjának hatálya alá tartozik, miáltal nem kerülhet sor a költségekkel való kiegészítésre, ha a szoftvert az Unió területén végzett munkával állították elő.

A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a vámérték megállapítására vonatkozó uniós szabályozás méltányos, egységes és semleges rendszer létrehozására irányul, amely kizárja az önkényes és fiktív vámértékek alkalmazását. A vámértéknek tehát tükröznie kell a behozott áru valós gazdasági értékét, ennél fogva figyelembe kell vennie ezen áru minden gazdasági értékkel rendelkező elemét (lásd ebben az értelemben: [omissis] [2017. március 9-i GE Healthcare ítélet, C-173/15, EU:C:2017:195]). **[eredeti 7. o.]**

Az Unió Vámkódex 70. cikke értelmében a behozott áruk vámértéke – főszabály szerint – az ügyleti értékből, azaz az áruért az Unió vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árból tevődik össze, figyelemmel az Unió Vámkódex (a 2006. november 20-i 1791/2006/EK tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 32. cikkének megfelelő) 71. cikkének megfelelően elvégzendő kiigazításokra.

A jelen esetben a felperes megállapodott a vételárban a szóban forgó áru harmadik országbeli eladóival, és azt vette a vámértékről szóló nyilatkozat alapjául. A szoftvert ingyenesen bocsátotta az eladó és ezáltal a később behozott vezérlőegységek gyártójának rendelkezésére; a szoftver értéke tehát vitathatatlanul nem szerepel az előállított vezérlőegységek vételárában.

A beszerzési költségeket többek között akkor nem tükrözi megfelelően az Unió Vámkódex 70. cikke értelmében vett ténylegesen kifizetett vételár, ha a vevő az

árak előállításával és eladásával kapcsolatban ingyenesen vagy kedvezményesen árukat vagy szolgáltatásokat bocsátott az eladó rendelkezésére, és ezért abból kell kiindulni, hogy az áru előállítási költsége – és ezáltal a vételár – ezen áruk vagy szolgáltatások értékével alacsonyabb [omissis].

Az Unió Vámkódex 71. cikke meghatározza azokat az elemeket, amelyeket a vámérték megállapítása érdekében hozzá kell számítani a behozott árukért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz. E rendelkezés kimerítő szabályozást tartalmaz; az Unió Vámkódex 71. cikkének (3) bekezdése szerint a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő vételár nem egészíthető ki az e rendelkezésben meghatározottaktól eltérő elemekkel. Ha tehát egyes, a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő vételár mellett felmerülő beszerzési költségek nem minősülnek hozzászámítható elemnek, az Unió Vámkódex 70. cikke alapján megállapított ügyleti értéket kell alapul venni.

Tisztázni kell ezért, hogy a jelen esetben az Unió területén végzett munkával előállított szoftver költségei megfelelnek-e a kiegészítő tételek Unió Vámkódex 71. cikk[e (1) bekezdése b) pontjának] i–iv. [al]pontjában felsorolt kategóriái valamelyikének, mivel vitathatatlanul nem merültek fel olyan jogdíjak és licencdíjak a szoftverrel kapcsolatban, amelyeket az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján be lehetne számítani. **[eredeti 8. o.]**

A jelen ügyben ennél fogva az ügyleti értéknek vagy az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja alapján, vagy az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontjának iv. alpontja alapján történő kiegészítése jöhet szóba. A Bíróság 2006. évi ítéletének tárgyát képező holland előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapjául szolgáló ügytől (lásd: [omissis] [2006. november 16-i Compaq Computer International Corporation ítélet, C-306/04, EU:C:2006:716]) eltérően a jelen ügyben az bír döntő jelentőséggel, hogy a szoftver kifejlesztésének költségei „az Unió területén kívül végzett, és a behozott áru előállításához szükséges mérnöki munka, fejlesztés” vagy „a behozott áruba beépített alkatrészek, részek és hasonló tételek” költségeinek minősülnek-e, mert a szoftver kifejlesztésének költségei a jelen esetben az Unióban merültek fel.

A [omissis] [2006. november 16-i Compaq Computer International Corporation ítéletben (C-306/04, EU:C:2006:716)] a Bíróságnak nem kellett ezen elhatárolással foglalkoznia, mert az annak idején a vevő által ingyenesen az eladó rendelkezésére bocsátott szoftver (operációs rendszer) az Amerikai Egyesült Államokból származott, és a szoftver értékét ezért attól függetlenül be kellett számítani, hogy a szoftvert „a behozott áruba beépített anyag[nek], alkatrész[nek], rész[nek] és hasonló tétel[nek]” vagy „a behozott áru előállításához szükséges mérnöki munk[ának], fejlesztés[nek]” kell-e tekinteni.

A jelen ügyben szóban forgó kiegészítő tételek elhatárolása során feltűnik, hogy az egyik rendelkezés (az i. alpont) nyilvánvalóan áruk (anyagok, alkatrészek és részek) rendelkezésre bocsátását, a másik pedig (a iv. alpont) immateriális termékeket (például mérnöki munka és fejlesztés) vesz alapul.

Ha a hatósághoz hasonlóan abból indulunk ki, hogy az anyagok rendelkezésre bocsátása immateriális alkatrészek rendelkezésre bocsátását is magában foglalhatja, ami a rendelkezés szövege alapján kétségekre ad okot, akkor az elhatárolást az alapján kell elvégezni, hogy a mérnöki munka vagy a fejlesztés szükséges volt-e a behozott áru előállításához.

Az Unió Vámkódex 71. cikke (1) bekezdése b) pontja iv. alpontjának hatálya alá ennél fogva akkor tartozhatnak a behozott áruk eladójának gyártási know-how-ként, formatervezési mintaként vagy szoftverként rendelkezésére bocsátott immateriális termékek, ha azok ténylegesen szükségesek a behozott áru előállításához.

E tekintetben az a döntő, hogy a szállítás tárgyaként milyen árut veszünk alapul, és milyen mérnöki munka, illetve fejlesztés szükséges annak előállításához. Mint azt a fővámhivatal maga helyesen kifejti, e szempontból kizárólag az bírhat jelentőséggel, hogy a szerződő felek a szállítás tárgyaként milyen [eredeti 9. o.] árut vettek alapul, illetve hogy milyen áru szállításában állapodtak meg.

A behozatalok tárgyát és a felperes által az eladóival kötött megállapodás alapját a beépített vezérlőszoftverrel ellátott vezérlőegységek leszállítása képezi. A felperes és az eladó közötti adásvételi ügylet szempontjából döntő jelentőséggel bírt, hogy a szoftvert már az adott harmadik országban feltelepítették. A szerződések alapján elvégzendő működési teszt a gyártási folyamat részét képezi. Csak ez a kívánt technológia rendelkezésre bocsátását magában foglaló folyamat biztosította a felperes számára a vezérlőegységek működőképességét és használhatóságát.

Az immateriális termékek fogalmának ilyen értelmezése megfelel a rendelkezés értelmének és céljának, amely szerint az importáló ország (a jelen esetben az Unió) gazdaságának betudható szellemi teljesítményeket előnyben kell részesíteni a harmadik országnak betudható szellemi teljesítményekkel szemben. Ezenkívül az említett értelmezés figyelembe veszi azt a körülményt, hogy az immateriális termékek esetében a rendelkezésre bocsátott anyagok, alkatrészek és részek esetétől eltérően nem engedélyezhető passzív feldolgozási eljárás megindítása (lásd az Unió Vámkódex 256. cikkét). Ily módon egyforma bánásmódban részesülnek az Európai Unióból származó, rendelkezésre bocsátott immateriális termékek és anyagok.

[omissis]